

ZAGADNIENIA INWESTYCYJNE

w świetle

pras i literatury ekonomicznej zagranicą

NR. 18. Rok VII.

Treść numeru:

Tryb finansowania budownictwa
i opłacania faktur za wykonane
roboty budowlane i montażowe

Tłumaczył zespół .

Opracowanie redakcyjne-
Z. Wołoszewicz .

Zródło:

P.D. MICHAJEW.

Tytuł oryginału :
"Dogowoty i ras-
czoty w kapitalnom
stroitielstwie "

Gosstroizdat -1951

Rozdział VII.

W A R S Z A W A

R O Z D Z I A Ł VII.

TRYB FINANSOWANIA BUDOWNICTWA I OPŁACANIA FAKTUR ZA WYKONANE ROBOTY BUDOWLANE I MONTAŻOWE

Prawidłowe i terminowe sporządzanie aktów, dotyczących robót budowlanych i montażowych, wykonanych przez organizacje wykonawcze, prawidłowe i terminowe opłacanie faktur za te roboty posiada wielkie znaczenie w budownictwie inwestycyjnym. Nieterminowe sporządzanie aktów dla robót i wstrzymanie ich opłaty powoduje opóźnienie rotacji środków obrotowych organizacji wykonawczych, naruszenie terminów wypłat za płace, tworzenie kartoteki Nr 2 dla rozliczeń z dostawcami oraz ogólne wydatne pogorszenie materiałowej i finansowej sytuacji organizacji wykonawczych:

Zlecniodawca jest dysponentem wszystkich kredytów i zleceń, wydawanych budowie.

Zlecniodawca obowiązany jest zapewnić terminowe zatwierdzenie projektów, kosztorysów, spisów tytułów i planów finansowych dla budownictwa; przedkładać bankowi wszystkie dokumenty, ustalone dla finansowania budownictwa; dokonywać odbioru robót na podstawie aktów i rozliczeń z wykonawcą zgodnie z umową.

Rozliczenie wykonawcy ze zlecniodawcą za wykonane roboty budowlano-montażowe przeprowadza się w granicach limitu kosztorysowego na podstawie wycen, przewidzianych kosztorysem do projektu technicznego.

Prowadząc roboty, wykonawca powinien nie tylko prawidłowo i terminowo sporządzać akty robót i przedstawiać faktury bankowi, lecz również wiedzieć, czy rozliczenia mają zabezpieczenie finansowe i jakie dokumenty winien zlecniodawca przedstawić bankowi dla finansowania budownictwa; czy zlecniodawca przedstawił te dokumenty i jaki jest stan limitu kosztorysowego budowy, gdyż w razie naruszenia ustalonego trybu załatwiania formalności, związanych z finansowaniem, bank nie otwiera lub zaprzestaje finansowania, a w następstwie nie opłaca faktur za wykonane roboty budowlano-montażowe.

Dokumenty dla finansowania budownictwa

Przy systemie zleconym robót zlecniodawcy, których budowy włączono do zatwierdzonego wykazu (spisu tytułów), obowiązani są dla otwarcia finansowania przedstawić bankowi:

- 1) roczny plan robót inwestycyjnych (wzór Nr 7),
- 2) roczny spis tytułów według poszczególnych obiektów i nakładów (wzór Nr 1),
- 3) zaświadczenie o zatwierdzeniu w ustalonym trybie dokumentacji projektowej (wzór Nr 6),
- 4) kopię zatwierdzonego generalnego kosztorysu do projektu technicznego lub ewent. zbiorczych kalkulacji kosztorysowych i kosztorysów dla poszczególnych obiektów, robót i nakładów,
- 5) limit finansowania budowy (wzór Nr 5),
- 6) umowę z organizacją wykonawczą i specjalne warunki, z umową związane.

Przy rekonstrukcji, odbudowie i budowie tartaków oraz przedsiębiorstw obróbki i przeróbki drzewa, jak też przedsiębiorstw dostaw drewna i zmechanizowanych dróg transportu budowa obowiązana jest przedstawić zaświadczenie na ustalonym formularzu o zapewnieniu przedsiębiorstwu bazy surowca drzewnego.

Jeśli przedsiębiorstwo nie potrzebuje bazy surowca drzewnego, to budowa powinna przedstawić finansującemu oddziałowi banku zaświadczenie, podpisane przez zarząd centralny, stwierdzające, że przedsiębiorstwo nie potrzebuje bazy surowca.

Budowy, prowadzone w trybie zabudowy dużych miast i osiedli typu miejskiego, powinny w myśl "Przepisów o państwowym nadzorze architektoniczno-budowlanym" dla załatwienia formalności, związanych z finansowaniem, otrzymać zezwolenie państwowego nadzoru architektoniczno-budowlanego na wykonanie robót.

W budowanych osiedlach nowych dla finansowania budownictwa mieszkaniowego i kulturalno-bytowego wymagane jest również stwierdzenie o posiadaniu zatwierdzonego projektu planów całej osady.

Przy projektowaniu i budowie nowych, przy rekonstrukcji i rozbudowie przedsiębiorstw czynnych na bazie pokładów kopalin budowy, podległe organom związkowym i republikańskim, po-

winny dla załatwienia formalności, związanych z finansowaniem, przedstawić bankowi również zaświadczenie stwierdzenia zapasów kopalin przez Wszechzwiązkową Komisję do spraw kopalin, a budowy, podległe organom lokalnym - stwierdzanie zapasów przez terytorialną Komisję do spraw kopalin przy geologicznych zarządach Ministerstwa Geologii ZSRR.

Roczne plany robót inwestycyjnych i nakładów.

Formularz Nr. 7

Roczne plany robót inwestycyjnych i nakładów związkowych i republikańskich budów według formularza, podanego w "Zasadach finansowania" (formularz Nr 7). składają bankowi ministerstwa (resorty) z podziałem na główne zarządy i organizacje, podległe ministerstwu. Odnośnie środków, wydzielonych przez ministerstwo, centralne zarządy przedstawiają bankowi : .. . roczne plany robót inwestycyjnych, z wyłączeniem budów ponadlimitowych, dzieląc nakłady inwestycyjne podlimitowe między poszczególne budowy.

Roczne plany robót inwestycyjnych i nakładów dla budowli, podległych organom lokalnym, podają bankowi ministerstwa w przekroju branżowym odrębnie dla każdego obwodu (kraju) z wydzielaniem budów ponadlimitowych. Rozbiórce dotacji podlimitowych przedstawiają bankowi zarządy krajowych (obwodowych, miejskich) komitetów wykonawczych rad delegatów.

Po otrzymaniu rocznych planów robót inwestycyjnych oddziały banku sprawdzają, czy prawidłowo zaliczono budowy do ponadlimitowych lub podlimitowych i czy rozmiar nakładów inwestycyjnych rocznego planu ministerstwa nie różni się od limitów, zatwierdzonych dla danego ministerstwa przez Rząd zgodnie z narodowym planem gospodarczym.

Do czasu otrzymania rocznego planu na formularzu Nr 7 oddziały banku nie finansują budów bez specjalnego zezwolenia zarządu banku.

Roczne spisy tytułów według poszczególnych obiektów
i nakładów. Formularz Nr 1

Roczny plan robót inwestycyjnych i nakładów (formularz

Nr 7) jest badany dla każdej budowy w formie rocznych spisów tytułów (formularz Nr 1), przedstawianych przez zleceńodawcę oddziałom banku dla poszczególnych obiektów i nakładów (gmach, parowozownia, most, stacja pomp, tunel, sieć zewnętrznej kanalizacji, tory kolejowe, linie elektryczne przesyłowe, inne wyodrębnione budynki i budowy). Roczne spisy tytułów (formularz Nr 1) ponadlimitowych budów, podległych organom związkowym i republikańskim, powinien zatwierdzić naczelnik centralnego zarządu ministerstwa, a budów, podległych organom miejscowym - naczelnik właściwego zarządu obwodowego (krajowego lub miejskiego) komitetu wykonawczego.

Dla przemysłu węglowego roczne spisy tytułów budownictwa ponadlimitowego zatwierdza naczelnik kombinatów węglowych, a trustów, podległych ministerstwu - naczelnik centralnego zarządu budownictwa inwestycyjnego.

Dla trustów, bezpośrednio podległych innym ministerstwom, roczne spisy tytułów dla budownictwa ponadlimitowego zatwierdza minister, zastępca ministra lub naczelnik centralnego zarządu.

Naczelnicy zarządów centralnych nie mają prawa zatwierdzania rocznych spisów tytułów budownictwa ponadlimitowego.

Roczne spisy tytułów dla budownictwa podlimitowego zatwierdza kierownik budowy lub przedsiębiorstwa. W razie zmiany rocznego planu robót inwestycyjnych i nakładów (formularz Nr 7), spis tytułów powinien być uzgodniony ze zmienionym planem robót inwestycyjnych i nakładów. Zmiany te przeprowadza formalnie budowa drogą sporządzenia nowego rocznego spisu tytułów lub pisanego doniesienia bankowi o zmianach przez instytucję lub organizację, która zatwierdziła pierwotny spis.

Do rocznego spisu tytułów mogą być włączone jedynie obiekty i roboty, zabezpieczone dokumentacją projektowo-kosztorysową oraz obiekty i roboty, dla których prolongowano przedstawienie projektów i kosztorysów.

Suma nakładów inwestycyjnych na podstawie rocznego spisu tytułów (formularz Nr 1) powinna równać się sumie nakładów zatwierdzonego dla budowy na rok bieżący planu robót i nakładów według formularza Nr 7.

Do rocznego spisu tytułów włącza się tylko te roboty i

nakłady, które finansowane są w ciężar nakładów inwestycyjnych.

W rocznym spisie tytułów należy przewidzieć w pierwszej kolejności obiekty rozruchowe danej budowy, dotacje dla oddania obiektów rozruchowych do użytku oraz opłacenie urządzeń, podlegających oddaniu do montażu, jak również dotacje dla obiektów pomocniczych, bez których niemożliwa jest normalna eksploatacja podstawowych obiektów rozruchowych.

Tytułów, nie zatwierdzonych w należytym trybie, bank nie finansuje do czasu załatwienia formalności.

Rocznym spisem tytułów, sporządzonym z uchybieniem "Zasad finansowania" bank, nie wstrzymując finansowania, udziela terminu do wniesienia odpowiednich poprawek.

Zaświadczenie o zatwierdzeniu dokumentacji projektowej i kopia dokumentacji kosztorysowej. Formularz Nr 6.

Zaświadczenie o zatwierdzeniu dokumentacji projektowej (założenia projektu, projekt techniczny) Bank otrzymuje od budów zgodnie z "Zasadami finansowania" formularza Nr 6.

W razie prolongaty zatwierdzenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowa obowiązana jest przedstawić bankowi zaświadczenie na formularzu Nr 6 i kopię kosztorysu generalnego bezwzględnie po zatwierdzeniu projektu i kosztorysu.

Bank wstrzymuje finansowanie budowie, która nie załatwiła formalnie dokumentacji projektowo-kosztorysowej w ustalonym terminie.

Budowa, która otrzymała zezwolenie Rządu na budowę i finansowanie na podstawie projektów i kosztorysów na oddzielne obiekty, powinna przedstawić bankowi zaświadczenie na formularzu Nr 6 o zatwierdzeniu projektów, jak również kopie kosztorysów dla poszczególnych obiektów.

Po otrzymaniu zaświadczenia na formularzu Nr 6 i kopii dokumentacji kosztorysowej oddziały banku sprawdzają, czy budowa posiada zatwierdzone projekty i kosztorysy oraz zgodność kosztorysów z wartością obiektów na podstawie kosztorysu generalnego dla projektu technicznego.

Jeśli na podstawie sprawdzenia ustalone, że budowa przed-

stawiała nieprawdziwe zaświadczenie na formularzu Nr.6 i nie ma należyście zatwierdzonej dokumentacji kosztorysowej, bank wstrzymuje finansowanie jej.

Limity finansowania (Formularz Nr.5).

Bieżące finansowanie budownictwa prowadzi bank tylko w granicach limitów zatwierdzonych dla budów. Roczne limity finansowania budownictwa podległego organom związkowym i republikańskim (RSFRR) podają bankowi ministerstwa (resorty) ZSRR i RSFRR według ustalonego w "Zasadach finansowania" formularza Nr.5 z rozbićciem na kwartały i podziałem na główne zarządy kombinatów, trustów i przedsiębiorstw, podległych ministerstwu (resortowi).

Na tym formularzu limity finansowania podają ministerstwa oddziałom banku republik związkowych (prócz RSFRR) dla budownictwa podległego organom republikańskim i zarządy (oddziały) obwodowych (krajowych, miejskich) komitetów wykonawczych - dla budownictwa podległego organom miejscowym.

Zarządy centralne ministerstw i kombinaty na prawach centralnych zarządów przedstawiają bankowi lub jego oddziałom republikańskim według właściwości na formularzu Nr.5 rozdział zatwierdzonego dla nich limitu finansowania między wchodzące w skład zarządów głównych (kombinatów) trusty i bezpośrednio podległe głównym zarządom (kombinatom) przedsiębiorstwa. Trusty i obwodowe zarządy komitetów wykonawczych przedstawiają miejscowym oddziałom banku rozdział limitu finansowania między wchodzące w ich skład budowy i przedsiębiorstwa.

W terminie 48 godzin od otrzymania limitów finansowania (formularz Nr.5) bank i jego oddziały obowiązane są podać te limity oddziałom w siedzibie budów i przedsiębiorstw.

Przy rozdziale limitów finansowania ministerstwa mają prawo pozostawić do swojej dyspozycji nierozdzieloną rezerwę w wysokości ^{do} 3 % ogólnego rozmiaru finansowania nakładów inwestycyjnych na dany okres. Taką samą rezerwę (3 %) mają prawo tworzyć zarządy centralne i trusty. Finansowanie rezerw przeprowadza się w ciężar dotacji budżetowych i akumulacji własnych proporcjonalnie do rozmiarów ogólnej objętości nakładów inwestycyjnych.

Zarządy centralne, kombinaty i trusty mają prawo zmieniać

limity finansowania swoich budów podlimitowych.

Natomiast prawa ponownego rozdziału w granicach planu rocznego dotacji dla poszczególnych budów ponadlimitowych udzielono tylko ministerstwu z tym, że zmniejszenie dotacji dla każdej budowy w całości nie może przekraczać 10 %, a dla robót budowlano-montażowych 6 % rocznego planu. Z uprawnienia odnośnie zmiany limitów finansowania ministerstwa (resorty), zarządy centralne, kombinaty i trusty mogą korzystać tylko w wyjątkowych przypadkach. RKL ZSRR i Centralny Komitet WKP (b) w uchwale z dnia 11 lutego 1936 r. "O usprawnieniu robót budowlanych i obniżeniu kosztów budownictwa" wskazały na niedopuszczalność częstych zmian rocznych i kwartalnych planów finansowania poszczególnych budów, dezorganizujących tok robót budowlanych i wywołujących nieproduktywne nakłady.

Środki pieniężne na budownictwo inwestycyjne wypłaca bank w każdym kwartale tylko w ramach otwartych na ten kwartał limitów według formularza Nr.5.

Zwolnienie z tego trybu stosownie do punktu 43 "Zasad finansowania budownictwa przez Prombank" następuje jedynie dla zachęty budów, wykonujących pomyślnie plan pod względem rozmiaru i kosztów dla budów, które dobrze zorganizowały gospodarke finansową i wykonały z nadwyżką program kwartalny. Takie budowy finansują Oddziały Prombanku ponad kwartalny plan, w granicach rocznego planu.

Środki wypłacone budowom ponad kwartalny plan mogą być potrącone w ciężar limitów najbliższego i następnych kwartałów danego roku.

Rozmiar potrąceń według kwartałów ustala oddział banku w uzgodnieniu z budową, w zależności od rozwoju robót w ciągu roku.

Przykład. Dla budowy ustalono roczny plan nakładów inwestycyjnych w sumie 5.200 tys.rubli, z rozdziałem według kwartałów: w I-ym kwartale - 1.000 tys.rubli, w II kwartale - 1.200 tys.rubli, w III kwartale - 1.600 tys.rubli i w IV kwartale - 1.400 tys.rubli. Budowa w I kwartale wykonała program kwartalny na 1.600 tys.rubli i w następstwie przekroczyła zadanie o 600 tys.rubli. Budowa zamierza wykonać w II kwartale roboty na 1.100 tys.rubli, w III kwartale na 1.300 tys.rubli i w IV kwartale - na 1.200 tys.rubli.

Wydane w celu zabezpieczenia budowy w ~~finansowanie~~ ^{środki} stosownie do planu robót w I kwartale ponad limit finansowania 600 tys.rubli powinny być umorzone w ten sposób: w II kwartale - 100 tys.rubli, w III kwartale - 300 tys.rubli i w IV kwartale - 200 tys.rubli.

Według formularza Nr.5 podaje się roczne limity finansowania inwestycji z rozbićm na kwartały, a także źródła finansowania - dotacje budżetowe i środki własne przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych, przeznaczone na finansowanie nakładów inwestycyjnych.

Kierownikom ministerstw udzielono prawa zmiany źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych dla zarządów centralnych ministerstwa i budów bezpośrednio podległych ministerstwu, a centralnym zarządom - dla podległych im budów.

W razie, gdy finansowanie budownictwa zostaje wstrzymane i bank nie reguluje faktur organizacji wykonawczej na skutek braku na rachunku budów środków własnych, przeznaczonych na nakłady inwestycyjne, organizacje wykonawcze powinny wystąpić do zleceńodawców o bezzwłoczne przedsięwzięcie ~~środków~~ dla uruchomienia środków własnych lub zmiany źródeł finansowania.

Warunki finansowania robót inwestycyjnych przy odbudowie przedsiębiorstw i budowli.

Finansowanie odbudowy przedsiębiorstw i budów dla przemysłu, transportu i komunikacji, zaliczanych do budownictwa ponadlimitowego i odbudowywanych lub rekonstruowanych prowadzi się wtedy, gdy posiadają one: roczny plan, limit finansowania, roczny spis tytułów według obiektów, zatwierdzone w ustalonym trybie założenia projektów w kalkulacją kosztorysową dla przedsiębiorstwa w całości i projektów technicznych dla poszczególnych, podlegających finansowaniu obiektów z kosztorysami do nich; przy nieznacznych zniszczeniach, za zezwoleniem ministra ^{przedstawić należy} opisać roboty z wyliczeniem ich kosztu według wycen jednostkowych.

Finansowanie przedsiębiorstw i budów odbudowywanych w pierwotnym rozmiarze prowadzi się po złożeniu kalkulacji kosztorysowych na odbudowę w całości i projektów technicznych dla poszczególnych obiektów. Założenia projektu w tym przypadku nie są wymagane.

Dla odbudowywanych w pierwotnym rozmiarze przedsiębiorstw i budów dozwolone jest za zezwoleniem ministra połączenie projektów technicznych poszczególnych obiektów z rysunkami roboczymi.

Roboty przy odbudowie przedsiębiorstwa i budowli, zaliczanych do budownictwa podlimitowego, finansowane są o ile posiadają zatwierdzoną w ustalonym trybie kalkulację kosztorysową na odbudowę w całości i projekty techniczne poszczególnych obiektów z kosztorysami lub kalkulacjami kosztorysowymi do nich: przy nieznacznych zniszczeniach - opisów robót z wyliczeniem kosztu według ~~tych~~ jednostkowych.

Dla wszystkich podstawowych budów, wchodzących w skład wielkich i zespolonych przedsiębiorstw, należy sporządzać projekt techniczny w pełnym rozmiarze.

Kalkulację kosztorysową zamiast kosztorysów sporządza się na mniejsze obiekty, a także na poszczególne roboty i nakłady¹⁾.

Warunki finansowania budownictwa, wykonywanego w ciężar funduszu naczelnika organizacji budowlano-montażowej lub dyrektora przedsiębiorstwa.

Prombank finansuje z funduszu naczelnika organizacji budowlano-montażowej lub dyrektora przedsiębiorstwa:

- a) rozszerzenie produkcji i budownictwo mieszkaniowe przedsiębiorstw i organizacji ponad plany nakładów inwestycyjnych;
- b) polepszenie kulturalno-bytowej obsługi pracowników przedsiębiorstw, organizacji i budów (rozszerzenie gospodarstw pomocniczych, opieki nad dzieckiem; urządzenie domów wypoczynkowych i sanatoriów, stołówek, klubów, nabycie dla nich inwentarza, urządzenia sportowe), jeśli pełny koszt obiektu budowy przekracza 100.000 rubli.

Do otwarcia finansowania tych obiektów niezbędne jest:

- 1) zezwolenie naczelnika zarządu głównego ministerstwa w przy-

- 1) Odbudowa i remont urządzeń przy odbudowie przedsiębiorstw i budowli opłacane są według rozliczeniowych kalkulacji, zatwierdzonych przez dyrektorów przedsiębiorstw.

padka-ch, gdy wartość kosztorysowa przekracza 100 tys.rubli, lecz nie ponad 500 tys.rubli;

- 2) zezwolenie ministra, jeśli pełna wartość kosztorysowa obiektu przekracza 500 tys.rubli, z zawiadomieniem o tym Rady Ministrów ZSRR lub Rady Ministrów republiki związkowej;
- 3) dokument o zatwierdzeniu przez kierownika organizacji nadzórnej odpisów na fundusz dyrektora przedsiębiorstwa lub naczelnika organizacji budowlano-montażowej;
- 4) zatwierdzony przez dyrektora przedsiębiorstwa lub naczelnika organizacji budowlano-montażowej roczny spis tytułów obiektów na formularzu Nr.1;
- 5) zaświadczenie na formularzu Nr.6 o zatwierdzeniu projektów i kopia dokumentacji kosztorysowej;
- 6) roczny plan finansowania na formularzu Nr.7;
- 7) limit finansowania na formularzu Nr.5.

Bieżące finansowanie robót inwestycyjnych i nakładów w ciężar funduszu dyrektora przedsiębiorstwa i naczelnika organizacji budowlano-montażowej prowadzi bank pod warunkiem wpłacenia przez przedsiębiorstwo lub organizację budowlano-montażową w pełni sum, przeznaczonych na te roboty i nakłady. Wartość kosztorysowa budowy nie powinna przekraczać faktycznych odpisów na fundusz naczelnika organizacji budowlano-montażowej lub dyrektora przedsiębiorstwa w części, przeznaczonej na nakłady inwestycyjne.

Nakłady inwestycyjne dla obiektów, których wartość kosztorysowa ^{nie} przekracza 100 tys.rubli i nakłady na kapitalne remonty ~~przedsiębiorstw~~ mieszkań przedsiębiorstw w ciężar funduszu dyrektora przeprowadzone są z rachunków przedsiębiorstw w Gosbanku. Te same nakłady w ciężar funduszu naczelnika organizacji budowlano-montażowych i budów, mających rachunki w Prombanku, przeprowadza się z tych rachunków.

Skład robót budowlanych i montażowych, opłacanych na podstawie faktur z załączeniem aktów przyjęcia według formularza Nr.2.

Do robót budowlanych zalicza się i włącza do objętości wykonanych robót budowlanych:

- roboty przy wydzieleniu odcinka terenu, przygotowania i splan-
towania terenu, wyburzenie istniejących budynków, wycinanie la-
su, karczowanie pni, osuszanie, za-sypywanie wgłębień itp.;
- roboty przy wzniesieniu, przebudowie i rozszerzeniu stały-ch
i prowizorycznych (objętych tytułami) budynków, budowli (wiel-
kich pieców, kopalń, zapór wodnych, nadbrzeży, mostów, dróg
itd.) i przy urządzeniu przesyłowych linii energii elektrycz-
nej i linii komunikacyjnych;
- roboty przy urządzeniach sanitarno-technicznych i instalacji
oświetlenia;
- roboty przy urządzeniu podłoża, fundamentów konstrukcji oporo-
wych pod urządzenie, przy obmurowaniu kotłów, pieców itp.;
- roboty przy zazielenieniu terenu i przy zagospodarowaniu urzą-
dzeń specjalnych i kulturalnych planu budowy;
- roboty melioracyjne (irygacyjne, osuszeniowe itp.) i przy za-
sadzaniu kultur wieloletnich;
- roboty górnicze prócz robót prowadzonych w ciężar wydatków eks-
ploatacyjnych czynnych przedsiębiorstw.

Do robót przy montażu urządzeń zalicza się i włącza do ob-
jętości wykonanych następujące roboty:

- roboty przy montażu i usta-wianiu urządzenia technologicznego
i energetycznego w stałych i prowizorycznych (objętych tytułami)
obiektach, włączając roboty przy próbach, ustalających jakość
montażu;
- roboty przy urządzeniu przewodów przemysłowych, wchodzących w
skład urządzenia montowanego;
- roboty przy wznoszeniu pomostów montażowych i schodów konstruk-
cyjnie związanych z urządzeniem;
- roboty izolacyjne wznoszonego urządzenia i przy jego pomalowaniu.

Do konstrukcji metalowych, których koszt wraz z kosztem
montażu i kosztami ogólnymi, określonymi na podstawie cennika,
włączono do objętości wykonanych robót budowlano-montażowych za-
licza się:

- wszystkie budowlane konstrukcje metalowe (kratownice da-
chowe, słupy, metalowe złącza, podciąg, krzyżownice, dźwigi, bramy ,

kraty, pomosty, schody itp.);

- konstrukcje stanowiące elementy urządzenia technologicznego, wchodzące do konstrukcji budynków (belki podsuwnicowe, wrota śluzowe, zasuwki zapór wodnych i inne);
- konstrukcje niegabarytowe, stanowiące część urządzenia, wykonywane i montowane na miejscu (metalowe rezerwuary o średnicy ponad 3 m, szkielety pieców przemysłowych, przewody powietrzne i inne).

Nakłady na nabycie i dostawę urządzeń, na przeniesienie urządzeń do składu na placu budowy, na uzupełnienie i przeróbkę urządzeń - za wyłączeniem kosztu urządzenia, wchodzącego w skład robót sanitarno-technicznych i przewidzianego w KSNK na specjalne roboty (kotły do ogrzewania, ogrzewalnice, kaloryfery, bojler, piecyki gazowe itp.) - nie są wliczane do objętości robót budowlano-montażowych (akty według formularza Nr.2).

Koszt urządzeń monta-żowych rozdzielczych, monta-żowych podstaw, torów szynowych, konstrukcji dla umocowania i ustawienia aparatury i sieci, pomostów, tablic dyspozytorskich, tarcz, statywów, szaf rozdzielczych, punktów, skrzynek, zwieńczeń, pokryw stalowych do nich i ogrodzeń ochronnych, wykonywanych przez organizacje monta-żowe na placu budowy lub w swoich przedsiębiorstwach pomocniczych, jak również koszty typowej instalacji oświetleniowej, włączone są do objętości robót elektromonta-żowych w miarę ustawienia urządzeń i instalacji.

Koszt przyrządów i aparatury, ustawianych na tych urządzeniach, nie jest wliczony do objętości robót.

Opłacanie faktur za wykonane roboty budowlane i monta-żowe.

Roboty budowlane, wykonane przez organizację wykonawczą w pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca, opłacane są na podstawie przejściowych (dekadowych) faktur, akceptowanych przez zleceniodawcę, bez załączenia aktu przyjęcia (formularz Nr.2). Faktury wystawia się na podstawie operatywnych danych obliczeniowych dla budowy obiektu.

Ostateczne rozliczenie między zleceniodawcą i wykonawcą za wykonane w ubiegłym miesiącu roboty budowlane, w tej liczbie za roboty w III dekadzie miesiąca, przeprowadza się na podstawie miesięcznych faktur organizacji wykonawczych, akceptowanych

przez zlecniodawców, z załączeniem aktów przyjęcia (formularz Nr.2), podpisanych przez przedstawicieli zlecniodawcy i wykonawcy i sporządzonych na podstawie obmiaru faktycznie wykonanych robót.

Przy opłacie miesięcznych faktur potrącane są sumy, wypłacone na podstawie faktur przejściowych za roboty budowlane w I i II dekadzie.

Roboty montażowe opłacane są po zakończeniu montażu agregatów lub ich części na podstawie akceptowanych przez zlecniodawców faktur wykonawców z załączeniem aktów przyjęcia (formularz Nr 2) na podstawie zatwierdzonych cenników na te roboty.

W braku cennika na montaż poszczególnych rodzajów urządzenia, faktury z załączeniem do nich aktów przyjęcia wystawiane są każdego miesiąca na podstawie procentu gotowości montażu i opłacane przez bank, jeśli zaakceptował je zlecniodawca.

W tych przypadkach faktury na wykonane w I-iej i II-iej dekadzie roboty montażowe opłaca bank bez załączenia aktów przyjęcia (formularz Nr 2). Wypłacone sumy zaliczane są przy opłacie miesięcznych faktur.

W uzgodnieniu z budowlami i organizacjami wykonawczymi oddziały banku ustalają wykazy terminów przedstawiania miesięcznych faktur za wykonane roboty budowlane i montażowe z tym, że faktury winny wpływać do banku nie później niż 10-go dnia miesiąca następującego po rozliczeniowym.

Do czasu wpłynięcia miesięcznych faktur i uregulowania przejściowych rozliczeń za I-szą i II-gą dekadę ubiegłego miesiąca bank nie przyjmuje do opłacenia przejściowych faktur za I-szą i II-gą dekadę następnego miesiąca.

W aktach przyjęcia wykonanych robót budowlanych i montażowych (formularz Nr 2) należy wypełnić wszystkie rubryki, przewidziane w formularzu aktu, a w szczególności należy podać pełną wartość kosztorysową obiektu i koszt w cenach kosztorysowych robót, wykonanych od początku budowy.

Podane dalej rodzaje robót włączane zostają do aktów przyjęcia (formularz Nr 2) i opłacane na podstawie uzgodnionego przez zlecniodawcę i wykonawcę procentu wykonania ich w całości ceny jednostkowej.

Stosowanie w tych przypadkach drobnicowych wycen jednostkowych jest zakazane.

Montaż kolumn do odsiarkowania o pojemności ponad 1.000 m³ opłacany jest na podstawie ukończonych elementów stosownie do procentu wykonania.

Ewentualne sprostowania w aktach powinny być omówione oddzielnie i stwierdzone podpisami stron.

Opis robót i cena za jednostkę roboty w akcie powinny dokładnie odpowiadać wycenom jednostkowym kosztorysu.

Roboty awaryjne na budowach podziemnych i podwodnych opłacane są na podstawie aktów o wykonaniu robót według ich faktycznego kosztu.

Roboty awaryjne na powierzchni (otwarte)(rozbiórka zwałów ziemnych, umocowanie tymczasowe, oberwanie się zwałów, opracowanie budowli i konstrukcji) opłacane są na podstawie wycen kosztorysu na podstawie aktów przyjęcia (formularz Nr 2).

Do aktów przyjęcia nie włącza się wszelkich rodzajów wyrównań i dopłat.

Dla robót budowlanych do aktów przyjęcia (formularz Nr 2) włączane są tylko te rodzaje robót i części ^{elementów} konstrukcyjnych, dla których wykonano pełny skład robót, przewidziany w paragrafie katalogu norm, na podstawie którego obliczono wycenę jednostkową.

Na podstawie "Zasad finansowania" ^{norm KSNK} dopuszczalna jest oddzielna opłata robót, wchodzących w skład następujących elementów konstrukcyjnych.

U w a g a :

Tekst przekładu tabel, zatytułowanych "Spis elementów konstrukcyjnych", skrócony został do podania przykładowego z pominięciem szczegółowego opisu rodzajów robót i podstaw dla oddzielnej dopłaty (ujętych ogólnie w K.S.N.K.)

R e d a k c j a

Spis elementów konstrukcyjnych, przy których dopuszczalna jest oddzielna opłata robót.

Opis szczegółni- e elementów konstrukcyjnych	Rodzaje robót, przy których dopuszczal- na jest oddzielna opłata	Podstawa dla od- dzielnej opłaty
Rowy instalacji ze- wnętrznej dla prze- wodów sanitarno- technicznych	a) kopanie rowów, łącznie z ich za- bezpieczeniem b) zasypywanie rowów z powrotem	Opis techniczny do rozdziału I KSNK na specjalne ro- boty budowlane
Osadzenie okien	a) dopasowanie na miejscu budowy skrzydeł bez o- szklenia b) oszklenie skrzy- deł c) okucie okien	

Montaż kolumn do odsiarkowania i rezerwuarów metalowych o pojemności do 1.000 m³ opłacany jest na podstawie odpowied-
nich wycen za roboty wykonane całkowicie.

Sporządzenie aktów za roboty przy montażu kolumn za 1 tonę zmontowanych konstrukcji jest niedopuszczalne.

Zlecniodawca obowiązany jest akceptować faktury wyko-
nawcy za wykonane roboty budowlane i montażowe nie później niż
w 72 godziny po otrzymaniu faktury. W razie niewpłynięcia w tym
terminie pełnej lub częściowej odnowy akceptu ze strony zlece-
niodawcy - faktura uważana jest za akceptowaną i uzyskuje moc
dokumentu wykonawczego.

Sprawdzenia aktów i faktur oddziały banku obowiązane
są dokonać w ciągu 72 godzin od przedstawienia ich do opłaty.

Akty przyjęcia robót, wykonanych przez organizacje pod-
wykonawcze, sprawdzają oddziały banku przy opłacie robót na
podstawie faktur generalnego wykonawcy, przedstawionych zlece-
niodawcy.

Taka praktyka banku wymaga od generalnego wykonawcy do-

kładnego sprawdzenia faktur organizacji podwykonawczych z uwzględnieniem trybu opłacania faktur generalnego wykonawcy przez zleceńodawcę i warunków umowy z organizacją podwykonawczą.

Stosownie do "Przepisów o grzywnach za naruszenie zasad obiegu dokumentów", zatwierdzonych przez LKF ZSRR dnia 3 maja 1936 r. i rozporządzenia Ministra Finansów ZSRR z dnia 25 kwietnia 1949 r., oddziały banku ściągają od organizacji wykonawczych grzywnę w wysokości 5% od sumy wykrytych przy sprawdzaniu aktów i faktur zawińczeń w następujących przypadkach:

- 1) bezpośrednich dopisywań w fakturach i aktach za wykonane roboty fizycznych objętości robót,
- 2) włączenia do faktur i aktów przyjęcia robót niezakończonych części elementów konstrukcyjnych,
- 3) powtórnego sporządzenia aktów i przedstawienia faktur za roboty, opłacone uprzednio,
- 4) powtórnego doliczenia w aktach kosztów ogólnych w przypadkach, kiedy koszty ogólne włączono do wycen jednostkowych (na przykład przy robotach montażowych),
- 5) stosowania wycen jednostkowych, nie odpowiadających faktycznie wykonanym robotom, w wyniku czego zawyża się ich koszt (na przykład opłata wewnętrzznego tynkowania w budynkach przemysłowych po cenie tynku w budynkach mieszkalnych, opłata fundamentów z bloków prefabrykowanych zamiast betonowych i t.d.),
- 6) nieprawidłowego stosowania współczynników na małe rozmiary robót, na równoczesne prowadzenie robót montażowych i budowlanych oraz innych współczynników, sztucznie powiększających koszt robót,
- 7) włączenia do aktów przyjęcia robót i nakładów, wchodzących w skład ustalonej normy kosztów ogólnych,
- 8) włączenia do aktów przyjęcia robót, wchodzących w skład scalonych norm katalogów norm kosztorysowych,
- 9) zawyżenia ustalonej dla danej budowy normy kosztów ogólnych.

Zgodnie z art.32 "Przepisów o grzywnach" organizacje wykonawcze, które uiściły grzywnę, obowiązane są, stosownie do uchwały CKW i RKL ZSRR z dnia 12 czerwca 1929 r. (Zbiór Przepisów 1929 r. Nr 42) ściągnąć uiszczonej sumę od osób, bezpośred-

nie winnych przedstawienia faktur bez pokrycia towarowego. Bank na mocy art.13 wspomnianych "Przepisów" skierowuje materiały do prokuratury celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Tryb obliczania kosztów ogólnych

Koszty ogólne (wliczając planowe akumulacje) dolicza się w aktach przyjęcia (formularz Nr 2) na pełną sumę nakładów bezpośrednich.

Rozmiary kosztów ogólnych dla robót budowlanych, ustalone dla ministerstw-zleceńodawców, muszą być stosowane przez wykonawców robót, niezależnie od ich przynależności resortowej z wyjątkami, opartymi na specjalnych uchwałach Rządu.

Maksymalne normy kosztów ogólnych, włączając i planowe akumulacje, dla ministerstw (resortów) zatwierdza Rada Ministrów ZSRR; nie uwzględniają one następujących dopłat i wydatków, ustalonych na podstawie specjalnych uchwał Rządu ZSRR: za wysługę lat, za zwrot wydatków pracowników specjalnych ruchomych formacji Ministerstwa Komunikacji w związku z rozjazdowym charakterem robót; za roboty na dalekiej Północy i w oddalonych miejscowościach; dopłaty, związane z powołaniem do woj-ska.

Do robót przy montażu urządzeń i konstrukcji metalowych, opłacanych na podstawie cennika LK Budownictwa, kosztów ogólnych nie dolicza się. Są one włączone do kosztu robót montażowych, przewidzianego cennikiem.

Koszty ogólne przy montażu urządzeń, nie przewidzianych cennikiem LK Budownictwa, dolicza się w ustalonych procentach do wysokości kosztorysowej płacy robotników. Koszty zaopatrzeniowo-magazynowe (1,94% kosztu materiałów budowlanych i sanitarno-technicznych franców skład na placu budowy, 1,25% kosztu urządzenia i 0,8% kosztu konstrukcji metalowych) nie są liczone w aktach przyjęcia oddzielnie. Są one uwzględnione w wyce-nach jednostkowych przy kalkulacji kosztu materiałów i konstrukcji metalowych.

Roboty, dla których ustalone różny tryb doliczania kosztów ogólnych, w aktach przyjęcia (formularz Nr 2) grupowane są według rodzajów (budowlane, górniczo-inwestycyjne, montaż

urządzenia, montaż konstrukcji metalowych, opłacany na podstawie wycen jednostkowych, ustalonych normami KSNK itd.) z podsumowaniem wyników dla każdego rodzaju robót.

Opłacanie zwiększonych kosztów budownictwa zimowego.

Dodatkowe wydatki, związane z wykonywaniem robót w okresie zimowym, opłacane są w ramach dotacji, przewidzianych kosztorysami (kalkulacjami kosztorysowymi) na podstawie katalogu "Tymczasowe scalone normy na roboty budowlano-montażowe, wykonywane w okresie zimowym", zatwierdzonego przez LKBud ZSRR dnia 7 sierpnia 1941 r.

Dla budownictwa kolejowego opłacanie podróży zimowych przeprowadza się na podstawie norm Katalogu Ministerstwa Komunikacji "Tymczasowe scalone normy na zimowe roboty budowlane i montażyowe przy budowie kolei".

Rozliczenia za roboty wykonane w okresie zimowym przeprowadza się na podstawie norm rozdziału II (normy rozliczeniowe) i kalkulacji kosztorysowych, sporządzanych na podstawie norm rozdziału III (tymczasowe ogrzewanie) Katalogu LKBud i katalogu Ministerstwa Komunikacji. Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów ZSRR o obniżeniu od dnia 1 lipca 1950 r. wartości kosztorysowej budownictwa średnio o 25 %, nakłady na podróżenie budownictwa w okresie zimowym zredukowane o 15 %.

Podróżenia zimowe przy robotach ziemnych obliczane i opłacane są na podstawie tablic A, B i W § 6 Katalogu LKBud, uwzględniających odspojenie zmarzłego gruntu i na podstawie tablicy G, uwzględniającej działanie temperatury.

Podróżenia na podstawie tablicy A opłacane są przy przemarzaniu gruntu niezależnie od procentu zamarzania w odspojonym gruncie.

Podróżenia na podstawie tablic B i W opłacane są tylko przy zamrażnięciu nie niższej 25 %.

Głębokość przemarzania gruntu przy opłaceniu podróżenia na podstawie tablic B i W powinna być stwierdzona dokumentem podpisanym przez zlecającego i wykonawcę.

Wydatki na ogrzewanie budynków w budowie opłacane są oddzielnie jedynie w przypadku konieczności suszenia budynku w związ-

ku z oddaniem go do użytku i przy wykonywaniu w nieukończonych budynkach wewnętrznych robót tynkarskich i malarskich. Zimowe normy na te roboty nie zawierają nakładów na ogrzewanie.

Do innych robót budowlanych (prócz betonowych i murowych), wykonywanych w tych ogrzewanych budynkach, nie dolicza się podrożeń.

Przy robotach betonowych i murowych podrożenia są opłacane na podstawie analogii z budową pieców przemysłowych w ogrzewanych budynkach (§ 9, p.2) w rozmiarze 40 % podrożeń, określonych odpowiednimi punktami § 7.

Przy wykonywaniu w budynkach ukończonych w stanie surowym robót budowlano-montażowych (prócz tynkarskich i malarskich) podrożenia zimowe opłacane są na podstawie odpowiednich norm katalogu, wydatki zaś na ogrzewanie budynków nie podlegają oddzielnej opłacie.

Ogrzewanie dla przesuszenia budynków opłacane jest stosownie do rozdziału III "Tymczasowych scalonych norm na roboty budowlano-montażowe, wykonywane w okresie zimowym". Za podstawę służy objętość ogrzewanej części budynku i faktyczny czas trwania ogrzewania.

Tymczasowe ogrzewanie, związane z wykonywaniem robót tynkarskich i malarskich jest opłacane na podstawie faktycznego czasu jego trwania, objętości ogrzewanej części budynku i procentu wykonania planu robót zimowych.

Wydatki na ogrzewanie pomieszczeń dla ogrzania robotników opłacane są na podstawie faktycznie ogrzewanej kubatury budynku i ilości zatrudnionych robotników, jak również na podstawie warunków prowadzenia robót.

Jeśli dla ogrzewania robotników wykorzystane są istniejące na budowie ogrzewane pomieszczenia, to dodatkowe wydatki, jako podrożenie zimowe, opłacie nie podlegają.

Dla obiektów, których okres budowy według umowy nie przekracza 3 miesięcy i co do których można dokonać rozliczeń na podstawie faktur przejściowych w granicach 90 % wartości kosztorysowej obiektu bez aktów przyjęcia w trybie art.29 "Przepisów o umowach zleceń o wykonawstwo budowlane" i dla drobnych obiektów o wartości niżej 100 tys.rubli, podrożenie zimowe w niektórych organizacjach oblicza się w średnich procentach po-

drożenia dla obiektu w całości w zależności od strefy temperatury, a mianowicie:

pierwsza strefa	4,8 %
druga "	6,6 %
trzecia "	9,0 %
czwarta "	11,0 %
piąta "	13,8 %

Przy opłacaniu podrożeń zimowych przy montażu konstrukcji metalowych procenty, ustalone na podstawie "Tymczasowych scalonych norm na roboty budowlano-montażowe, przeprowadzane w okresie zimowym", oblicza się od pełnego kosztu montażu konstrukcji metalowych, włączając koszty ogólne montażu i konstrukcji metalowych.

Przy określeniu rozmiaru podrożeń zimowych przy montażu konstrukcji metalowych (§ 7, p.14) koszt konstrukcji nie wchodzi w rachubę.

Zimowe podrożenie robót przy produkcji konstrukcji metalowych nie podlega oddzielnej opłacie, ponieważ wchodzi ono w wartość cennikową tych konstrukcji.

Zimowe podrożenie przy prowadzeniu rurociągów, normowanym jako sanitarno-techniczne roboty na podstawie KSNK na roboty specjalne, oblicza się na podstawie norm § 8, a dla robót przy rurociągach normowanych na podstawie § 11 katalogu "Tymczasowe scalone normy na roboty budowlano-montażowe, wykonywane w okresie zimowym".

Normy rozdziału A § 8 (pp.1-17) stosuje się tylko dla sieci zewnętrznych, a dla sieci wewnętrznych niezależnie od średnicy rur stosuje się normy rozdziału B. Podrożenie robót elektromontażowych w okresie zimowym oblicza się bez uwzględnienia kosztów urządzenia, produkcji kablowej, przewodów i konstrukcji elektrycznych.

Koszt zimowego podrożenia faktycznie wykonanych robót włącza się do aktu przyjęcia (formularz Nr.2) i opłaca stosownie do rozliczenia dla każdego obiektu¹⁾.

- 1) Przy rozstrzyganiu sporów co do opłaty "podrożeń zimowych" Arbitraż przy Radzie Ministrów ZSRR kieruje się w praktyce następującymi względami: jeśli "podrożenia zimowego nie przewidziano w kosztorysie, a roboty wykonywane były na żądanie zlecniodawcy, a nie z winy wykonawcy, to podle ają one opłacie w ciężar zlecniodawcy. Jeśli roboty wykonywano w zimie z winy wykonawcy, to zalicza się je na jego ciężar.

Oplacanie dodatków za mały rozmiar robót na placu budowy.

Dodatki za mały rozmiar robót opłaca bank w ramach sum, przewidzianych zatwierdzonymi kosztorysami lub w odpowiednich przypadkach - kalkulacjami kosztorysowymi.

Dodatki za mały rozmiar robót są dopuszczalne, jeżeli:

- 1) koszt robót budowlanych, włączając koszt konstrukcji metalowych, na podstawie kosztorysu sporządzonego na podstawie KSNK (§ 2 części ogólnej KSNK), obliczony został dla placu budowy w całości na sumę niższą niż 2,5 milionów rubli: dla budownictwa przemysłowego i poniżej 1 miliona rubli - dla budownictwa ogólnego,
- 2) ogólny koszt robót montażowych (bez kosztu konstrukcji metalowych i urządzenia), określony na podstawie cennika LKBud na placu budowy w całości wynosi niżej 300 tys. rubli.

Rozmiary dodatków przy małej objętości, ustalone dla robót budowlanych w § 2 Części Ogólnej KSNK, a dla robót montażowych w § 2 Części Ogólnej cennika na roboty montażowe, stosuje się niezależnie od sposobu prowadzenia robót i ilości organizacji, wykonujących roboty na danym placu budowy.

Dodatki za mały rozmiar robót na placu budowy podane są w następujących tablicach:

Przy ogólnej objętości robót budowlanych na placu w całości w tys.rb.	Powiększenie kosztu budownictwa w %	
	przemysłowego	ogólnego
Niżej 250	7,0	5,0
251 - 500	6,5	4,0
501 -1000	5,5	2,0
1001 -1500	4,0	-
1501 -2500	2,0	-
=====		
Przy wartości kosztorysu robót montaż. w tys. rubli	Powiększenie kosztu robót montażowych w %	
200 - 300	3,0	
100 - 200	2,0	
niżej 100	1,0	

Przy określaniu objętości robót na placu budowy należy:

- w składzie placu budowy uwzględnić obiekty i roboty, przewidziane kosztorysem generalnym, włączając drogi dojazdowe, linie przesyłowe energii elektrycznej, wodociąg, kanalizację i inne urządzenia komunikacyjne przylegające do placu,
- budowę nowych, ogólną rekonstrukcję i odbudowę czynnych dróg szynowych i nieszynowych, linii komunikacyjnych i linii przesyłowych energii elektrycznej, rurociągów gazowych i naftociągów oraz innych urządzeń na trasie z obiektami w pasie, wydzielonym pod zabudowę rozpatrywać jako budownictwo na jednym placu,
- przy budowie poszczególnych budowli, oddziałów fabrycznych, gmachów i t.d. w czynnych przedsiębiorstwach, w których nie dokonuje się rekonstrukcji całego przedsiębiorstwa, a w związku z tym brak jest kosztorysu generalnego - uwzględnić pełną wartość kosztorysową obiektów, włączonych do planu roku bieżącego,
- przy budowie i odbudowie czynnych dróg szynowych i nieszynowych, linii komunikacyjnych i linii przesyłowych energii elektrycznej, rurociągów gazowych i naftociągów oraz innych urządzeń na trasie - uwzględnić pełną wartość kosztorysową obiektów, znajdujących się na jednym przelocie między stacjami kolejowymi lub węzle w pasie, wydzielonym pod zabudowę i włączonych do planu roku bieżącego.

Dodatków przy małej objętości robót nie dolicza się dla robót, których koszt określono zgodnie z obowiązującymi przepisami na podstawie faktycznych nakładów, albo sprawozdawczych lub faktycznych kalkulacji (odbudowa urządzeń, podziemne i podwodne roboty awaryjne i inne).

Do aktów przyjęcia (formularz Nr 2) dodatki przy małej objętości włączane są proporcjonalnie do kosztu faktycznie wykonanych robót budowlano-montażowych.

Opłata dodatków przy wykonywaniu robót budowlanych i montażowych w czynnych oddziałach fabrycznych.

Jeśli przyjęta w projekcie technicznym organizacja bu-

downictwa przewiduje prowadzenie robót w czynnych oddziałach fabrycznych bez ich wstrzymania, to do wskaźnika kosztorysowego płacy robotników budowlanych, obliczonego na podstawie KSNK stosuje się współczynnik 1,1.

Natomiast w przypadku ciasnoty miejsca pracy wskutek urządzeń w ruchu, niemożności normalnego transportu materiałów do miejsca pracy, obecności dźwigów podnośnikowych i przesuwowych, czerpaków rozładunkowych i t.p., jak również w przypadku okresowego ruchu na wewnątrzzakładowych torach kolejowych - do kosztorysowego wskaźnika płac, obliczonego na podstawie K.S.N.K., stosuje się dla pokrycia dodatkowych kosztów robocizny współczynnik 1,15. Współczynnika 1,1 za prowadzenie robót budowlanych w czynnych oddziałach fabrycznych bez ich wstrzymania nie stosuje się.

Opłaty przy wykonaniu robót montażowych w czynnych oddziałach fabrycznych dokonywane są przy rekonstrukcji, rozszerzeniu i robotach przy odbudowie, gdy równocześnie z robotami montażowymi trwa podstawowa działalność (eksploatacja) oddziału fabrycznego.

Rozmiar dopłat oblicza się drogą stosowania współczynnika 1,1 do pełnego kosztu robót montażowych, określonego na podstawie cenników L.K.Bud., za wyłączeniem przypadków, gdy koszt podstawowych materiałów montażowych wynosi duży odsetek, co zostało omówione w technicznych częściach rozdziałów cennika.

W tych przypadkach współczynnik stosuje się tylko do sumy płac za roboty montażowe z doliczeniem kosztów ogólnych.

Jeśli na okres robót montażowych pracę oddziału fabrycznego wstrzymano lub zajęta przez montaż część fabryki jest czasowo wyłączona z eksploatacji, niedopuszczalne jest stosowanie dodatków.

Opłacanie dodatków za robotę w oddziałach fabrycznych,
zaliczonych do kategorii szkodliwych

Jeśli czynny oddział fabryczny zaliczony jest do kategorii szkodliwych (pomieszczenia o wysokiej temperaturze, obecność pary, pyłu, szkodliwych gazów i dymu), to do wskaźni-

ka kosztorysowego płac robotników budowlanych, obliczonego na podstawie norm K.S.N.K., stosuje się współczynnik 1,1.

Przy wykonywaniu robót budowlanych w oddziałach fabrycznych, w których dla robotników ustalono skrócony dzień roboczy - dS wskaźnika kosztorysowego płac robotników budowlanych; obliczonego na podstawie K.S.N.K., dopuszczalne jest stosowanie współczynnika korygującego, uwzględniającego skrócony dzień roboczy (przy 6-godzinny dzień roboczy - 1,26, przy 4-godzinny dzień roboczy - 1,8). Współczynnik 1,1 za pracę w czynnych oddziałach fabrycznych, zaliczonych do kategorii szkodliwych, nie wchodzi w rachubę.

Przy prowadzeniu robót montażowych w oddziałach fabrycznych, zaliczonych do kategorii szkodliwych, do kosztu robót montażowych stosuje się uzupełniający współczynnik 1,1.

Opłacanie dodatków za równoczesne prowadzenie robót budowlanych i montażowych

Jeśli w zatwierdzonym projekcie technicznym przewidziano równoczesne prowadzenie robót budowlanych i montażowych, to do kosztorysowego wskaźnika płac robotników budowlanych, obliczonego na podstawie K.S.N.K., wprowadza się współczynnik 1,1. Przy robotach montażowych uwzględnia się dopłatę, stosując współczynnik 1,1 do kosztu robót montażowych w tym samym trybie, co i przy dopłacie dodatków za roboty montażowe w czynnych oddziałach fabrycznych.

Dopłaty za równoczesne prowadzenie robót montażowych i budowlanych stosuje się jedynie dla urządzeń, które normalnie nie powinny być montowane do czasu zakończenia podstawowych robót budowlanych.

Dopłaty za równoczesne prowadzenie nie są płacone przy prowadzeniu robót montażowych jednocześnie z niepodstawowymi robotami budowlanymi, na przykład robotami wykończeniowymi (przy robotach elektromontażowych, w związku z ich specyfiką, roboty tynkarskie zalicza się do podstawowych robót budowlanych).

Okoliczności, dające tytuł do stosowania współczynnika

1,1 za równoczesne prowadzenie robót montażowych i budowlanych, powinny być potwierdzone aktem, podpisanym przez zleceniodawcę i wykonawcę.

Tryb potrącania wartości materiałów, podlegającej zwrotowi

Zwrotną wartość materiałów, pozostających na placu budowy po zakończeniu poszczególnych robót przy kopaniu rowów, urządzaniu specjalnych rusztowań i t.p. wykazuje się w odpowiednich wycenach jednostkowych mianownikiem. W aktach przyjęcia wykonanych robót (formularz Nr 2) wykazuje się w liczniku pełny koszt jednostki, w mianowniku - wartość materiałów, podlegających zwrotowi potrąconą przy opłacie miesięcznych faktur za wykonane roboty.

Opłata wyrównań i dopłat.

Wyrównania i dopłaty wypłacane są wykonawczym organizacjom budowlanym tylko na podstawie ogólnych lub specjalnych uchwał Rządu.

Podwyższone współczynniki do stawek taryfowych robotników, dopłaty za pracę na Dalekiej Północy, za wysługę lat, dopłaty w związku ze służbą wojskową i innymi funkcjami pracowników, opłacanie wydatków na przesiedlenie, na werbunek organizowany robotników, na czynsz i przygotowanie pomieszczeń mieszkaniowych, na głębiny dostarczenie materiałów, na przegrupowanie składu ruchomego i t.d. włączane są do miesięcznych faktur za wykonane roboty budowlano-montażowe w oddzielnych pozycjach poza kosztem robót, wymienionych w aktach przyjęcia (formularz Nr 2) i opłacane budowom i organizacjom budowlanym bez doliczania kosztów ogólnych.

Tryb opłacania wykonanych robót przy obiektach

o krótkich terminach budowy.

Przy obiektach, których termin budowy na podstawie umowy nie przekracza 3-ich miesięcy, zleceniodawca może opłacać koszt robót, wykonanych przez wykonawcę po ukończeniu całego obiektu. W tych przypadkach do ostatecznego rozliczenia bank opłaca akceptowane przez zleceniodawcę faktury przejściowe wykonawcy (bez załączenia aktów przyjęcia) w terminach i rozmiarach, u-

stalonych w umowie stron, lecz nie wyżej 90% wartości kosztorysowej obiektu.

Spis obiektów, dla których prowadzone są rozliczenia w wymienionym trybie, uzgadnia wykonawca ze zleceniodawcą i komunikuje bankowi.

Jeśli po upływie 3-ich miesięcy dla tych obiektów nie przeprowadzono ostatecznego rozliczenia, bank zaprzestaje opłaty faktur przejściowych i opłaca wykonane roboty tylko na podstawie aktów przyjęcia (formularz Nr 2).

Strony obowiązane są przeprowadzić w ogólnie ustalonym trybie rozliczenie za wykonane roboty, t.j. za ukończone elementy konstrukcyjne stosownie do kosztu jednostki elementu konstrukcyjnego na podstawie kosztorysu.

Jeśli przy sporządzaniu kosztorysu na obiekty tego rodzaju nie sporządzono wycen jednostkowych, to dla uproszczenia rozliczeń roboty zakończone w całości (na przykład roboty ziemne, mury) opłacane są na podstawie ogólnej sumy, przewidzianej w odpowiednim rozdziale kosztorysu, a roboty, nie zakończone w całości - na podstawie wycen, otrzymanych drogą dzielenia sumy rozdziału kosztorysu przez ilość jednostek elementu konstrukcyjnego lub rodzaju robót.

Dla obiektów, których wartość kosztorysowa nie przekracza 600 tys.rubli i określona jest na podstawie Katalogu Jednolitych Wskaźników Zużycia Siły roboczej i Materiałów rozliczenia, niezależnie od terminów budowy, przeprowadzane są na podstawie zatwierdzonych kalkulacji kosztorysowych po ukończeniu budowy obiektu lub na podstawie aktów przyjęcia (formularz Nr 2), obejmujących w całości zakończone elementy konstrukcyjne.

Koszt poszczególnych elementów konstrukcyjnych określony jest w procentach od pełnego kosztu obiektu na podstawie tablicy "Określenie i krótka charakterystyka elementów konstrukcyjnych i rodzajów robót", przytoczonej w odpowiednich paragrafach K.J.W.Zużycia Siły Roboczej i Materiałów. W aktach przyjęcia (formularz Nr 2) dla obiektów z terminem budowy do 3-ich miesięcy koszt wykonanych robót wykazuje się bez rozbięcia na elementy konstrukcyjne; ten sam tryb stosuje się dla obiektów, których wartość kosztorysowa nie przekracza 600 tys.rubli.

Tryb opłacania tymczasowych budowli objętych tytułami.

Nakłady dla tymczasowych budowli finansowane są w ramach sum, przewidzianych na te cele w III części kosztorysu generalnego lub w zbiorowej kalkulacji kosztorysowej, kiedy budowę finansuje się na podstawie założeń projektu i projektów oraz kosztorysów na poszczególne obiekty. Opłat wykonanych robót przeprowadza się w ramach dotacji według rocznego spisu tytułów (formularz Nr.1).

Do tymczasowych budowli, prócz tymczasowych budynków obsługi mieszkaniowej, kulturalno-bytowej i komunalnej budowy, jak również obsługi robót budowlano-montażowych (przedsiębiorstwa pomocnicze, magazyny, gospodarka transportowa, gospodarka energetyczna itd.) zalicza się:

- 1) tymczasowe zewnętrzne drogi dojeżdżania do placu budowy; rozprzewodzenie energii elektrycznej, wody i pary na terenie placu do budowanych obiektów; urządzenie tymczasowych torów kolejowych wąsko- i szerokotorowych; tymczasowych dróg samochodowych i innych; budowa tymczasowych kotłowni i rurociągów do nich, przewidziane w III części kosztorysu generalnego wydatki na przygotowanie i przebudowę istniejących pomieszczeń, należących do zleceniodawcy, zamiast budowy nowych tymczasowych budowli;
- 2) budowle związane z urządzeniem tymczasowej strefy mieszkaniowej i specjalnych ogrodzeń o przeznaczeniu długotrwałym wokół placu budowy lub obiektów;
- 3) wydatki na urządzenie parkanów wokół placu budowy i mostków wznoszonych na żądanie miejskiej kontroli architektoniczno-budowlanej i organów milicji przy budowie wykonywanej w granicach miasta.

Z dotacji na tymczasowe budowle nie pokrywa się: nakładów na budowle nie mające tytułów, uwzględnione w składzie kosztów ogólnych; wydatków przewidzianych w normach KSNK na roboty podstawowe (urządzenie przejeżdż i mostków przy kopaniu rowów, ustawienie rusztowań przy murowaniu ścian i wewnętrznym tynkowaniu, urządzenie i przestawianie torów kolejowych w kopalni przy pracy koparki itd.); kosztów wchodzących w skład pracy maszyn i zmian mechanizmów (montaż i demontaż, remonty, dostawa mechanizmów itp.).

Opłata robót ziemnych.

Przy opłacaniu robót ziemnych zwraca się uwagę na całkowity i dokładny opis wykonanych robót, w szczególności na charakter gruntów (lekki, średni, ciężki, wilgotność), rodzaje odspojenia (rowy, wykopy), sposoby odspojenia i odpływu wody itd.

Odpływ wody opłaca się wraz z robotami ziemnymi pod warunkiem przedstawienia oddzielnego aktu, ustalającego wykonanie odpływu wody, ilość gruntu odspojonego poniżej wód gruntowych i stopień dopływu wody.

Roboty ziemne wykonane w kurzawkach opłacane są na zasadzie aktów, określających głębokość górnego poziomu gruntów. Napływ kurzawki nie jest dodatkowo opłacany, ponieważ jest on ujęty normami.

Nie opłaca się oddzielnie umocowania ścianek przekopów i rowów oraz wykopów w płaszczyźnie poprzecznego przekroju do 16 m. Koszt ten jest uwzględniony w normach KSNK.

W uzgodnieniu ze stronami dopuszczalne jest opłacanie robót ziemnych (prócz robót wykonywanych w gruntach skalistych, kurzawkach i gruntach przepustnych), na podstawie średniego kosztu 1 m³ odspojenia ziemi na podstawie zatwierdzonego kosztorysu. W poszczególnych przypadkach średnia wartość kosztorysowa może być zróżniczkowana według okresu kwartałów i lat.

Opłacanie robót murowych i betonowych.

Wykonanie bloków betonowych i żelbetowych oraz fundamentów opłacane jest w sposób zróżniczkowany w zależności od kubatury.

Koszt elementów prefabrykowanych konstrukcji żelbetowych i wydatki na transport do miejsca montażu nie podlegają odrębnej opłacie. Nakłady te obejmuje akt przyjęcia (formularz Nr.2) po ukończeniu montażu danych konstrukcji.

Nie podlegają odrębnej opłacie, jako zawarte w odpowiednich normach KSNK: pozioma izolacja ścian i fundamentów; wykonanie i ustawienie rusztowań przy wysokości ścian lub kondygnacji do 6 m. i niżej; urządzenie nisz, kanałów wentylacyjnych, obrobienie fug dylatacyjnych i osadowych, elementy architektoniczne: otynkowanie wewnętrznych okiennych i drzwiowych ościeży, wyko-

nanie gzymsów sufitowych i zaokrąglenia; obróbenie naroży; gzymsów itp.; dodatkowe koszty związane z dopasowaniem płyt do licowania, spowodowane niedokładnością obróbki przez dostawcę.

Opłata robót przy montażu konstrukcji stalowych.

Montaż konstrukcji stalowych opłacany jest na podstawie obowiązujących cenników LKBud ZSRR, a przy konstrukcjach, które nie są uwzględnione w cennikach - na podstawie wycen jednostkowych, według norm rozdziału VI KSNK.

Demontaż konstrukcji stalowych (urządzenie rusztowań, nitowanie, znakowanie, prostowanie, przeniesienie w granicach strefy robót, przygotowanie do ekspedycji itp), włączając roboty przygotowawcze, jest opłacany na podstawie kosztu montażu odpowiednich konstrukcji metalowych w następujących rozmiarach: 80 % kosztu montażu wraz z kosztami ogólnymi, wyłączając koszt konstrukcji, jeśli demontowane konstrukcje będą wykorzystane jako konstrukcje; 50 % kosztu montażu wraz z kosztami ogólnymi, wyłączając koszt konstrukcji, jeśli przeznaczone są dla wykorzystania w charakterze metalu. W tych przypadkach w aktach przyjęcia (formularz Nr.2) w opisie robót wskazuje się przeznaczenie demontowanych konstrukcji jako konstrukcji lub metalu.

Przy demontażu konstrukcji stalowych na złom koszt rozbiórki określa się na podstawie wycen jednostkowych ustalonych na podstawie Jednolitych Norm Wyrobu i Wycen Jednostkowych.

Opłata robót przy montażu urządzenia.

Opłata montażu urządzenia jest regulowana na podstawie cennika na roboty montażowe z zastosowaniem odpowiednich współczynników, przewidzianych w części ogólnej i technicznej do każdego rozdziału cennika.

W koszt montażu określony cennikiem, włączone są i nie podlegają oddzielnej opłacie: wydatki na robociznę, związane z montażem i przeniesieniem urządzenia w granicach strefy montażu; koszt podstawowych i pomocniczych materiałów montażowych; szefostwo montażu; koszty robocizny mechanizmów montażowych; indywidualne wypróbowanie i badania, określające jakość robót; koszty ogólne i narzuty ustalone dla danego rodzaju robót montażowych.

Koszt montażu konstrukcji z metalu, stanowiących części składową urządzenia, również nie podlega oddzielnej opłacie, ponieważ montaż ich wchodzi do kosztu montażu odpowiednich części urządzenia. Do takich konstrukcji zalicza się, dostarczane w kompletach urządzenia rurociągów, szkielety kotłów, kratownice dźwigów mostowych itp.

Opłacanie współczynników lub wydatków nie przewidzianych w ogólnej części cennika na montaż urządzenia i wydatków związanych z pomocą techniczną, jest niedopuszczalne.

Opłacenia montażu urządzenia dokonuje się po całkowitym ukończeniu i wypróbowaniu bez obciążenia i z obciążeniem zmontowanego agregatu.

W przypadku, gdy w cennikach wyodrębnia się koszt montażu poszczególnych zespołów agregatów, dopuszczalna jest opłata po dostarczeniu zespołu urządzeniowego w ramach 90 % kosztu montażu każdego zespołu, a pozostałe 10 % - po wypróbowaniu zmontowanego agregatu.

W braku w cennikach kosztu montażu poszczególnych rodzajów urządzeń wykonane roboty montażowe opłacane są na podstawie procentu gotowości, stosownie do zatwierdzonych na te roboty kosztorysów.

Koszt przewodów, kabla, rurociągów i konstrukcji elektrycznych podlega oddzielnej opłacie na podstawie aktów przyjęcia robot (formularz Nr.2) jedynie w przypadkach i w trybie omówionym w technicznej części odpowiedniego tomu i rozdziału cennika.

Koszt montażowych urządzeń rozdzielczych, montażowych podstacji, torów szynowych, konstrukcji dla umocowania i ustawienia aparatury i sieci, pomostów, tarcz, statywów, szaf rozdzielczych, punktów, skrzynek, zwieńczeń, pokryw stalowych do nich i ogrodzeń ochronnych, wykonanych przez organizacje montażowe na placu budowy lub w ich przedsiębiorstwach pomocniczych, jak również koszt typowej instalacji oświetleniowej opłacany jest w miarę ustawienia na podstawie obowiązujących cenników, na podstawie aktów przyjęcia (formularz Nr.2).

Aparatura i przyrządy, ustawiane przy wykonywaniu robót elektro-montażowych, zaliczają się do urządzenia i kosztu ich nie włącza się do aktów przyjęcia (formularz Nr.2).

Wydatków okresu rozruchowego przedsiębiorstwa, związanych z wypróbowaniem urządzenia i jego opanowaniem, nie włącza się do aktów przyjęcia (formularz Nr.2), jako nieprzewidzianych w nomenklaturze wydatków kosztorysu generalnego.

Wylatki, związane z rozruchem i regulowaniem systemów ogrzewniczo-wentylacyjnych, opłacane są na podstawie aktów przyjęcia robót (formularz Nr.2); dla ogrzewania centralnego w ramach 1 % pełnej wartości kosztorysowej; dla wentylacji przemysłowej w ramach 2,5 % pełnej wartości kosztorysowej.

Przy opłacaniu robót montażowych przy następujących rodzajach urządzenia sanitarno-technicznego: kotły, podgrzewacze, bojler, pompy odśrodkowe i parowe, agregaty wentylacyjne, wentylatory odśrodkowe, począwszy od Nr.6 1/2, wentylatory skrzydełkowe systemu "CAGI", koszty ogólne opłacane są w ustalonym rozmiarze, obliczonym w odpowiednim procencie od płacy robotników.

Przy montażu i ustawianiu pozostałych rodzajów urządzenia sanitarno-technicznego koszty ogólne doliczane są do całkowitego kosztu bezpośrednich wydatków w rozmiarze ustalonym dla budowy w zakresie robót budowlanych.

Roboty przy zakładaniu instalacji linowych w granicach strefy montażu (z wyłączeniem przypadków przewidzianych w p.12 ogólnej części cennika) uwzględnione są w składzie robót montażowych i nie podlegają oddzielnej opłacie.

Wydatki transportowe i olinowanie urządzenia dostarczonego do magazynu na placu budowy zaliczane są do kosztów urządzenia i nie są opłacane na podstawie aktów przyjęcia robót.

Tryb opłacania kierownictwa montażu.

Koszt kierownictwa montażu przewidziany jest w ogólnym koszcie montażu, na podstawie cenników LKBud i nie podlega oddzielnej opłacie.

W umowach o kierownictwo montażu, zawieranych przez wytwórców urządzenia ze zlecającymi lub organizacjami montażowymi, koszt kierownictwa określony jest w rozmiarze, wskazanym w odpowiednich rozdziałach cennika.

Dodatkowe wylatki na przejazd kierownictwa montażu na odległość ponad 500 km. obliczane są na podstawie tablicy § 11

ogólnej części cennika.

W przypadkach, gdy umowy o kierownictwo montażu z wytwórcami zawarte są przez organizacje montażowe, opłatę kosztu kierownictwa regulują organizacje montażowe z ich rachunków rozliczeniowych. Zwrot kosztów następuje z sum, otrzymanych przez organizacje montażowe od zleceńodawców na montaż urządzenia.

O ile umowa o kierownictwo montażu z wytwórcą zawarta jest przez zleceńodawcę, koszt kierownictwa opłaca zleceńodawca i potrąca przy opłaceniu faktur organizacji montażowej za montaż urządzeń.

Jeśli organizacja montażowa zawiera umowę o montaż urządzeń, dla którego kierownictwo montażu nie przewidziane, to opłaca się je w ciężar kosztów ogólnych organizacji montażowej.

Wydatki na kierownictwo montażu lub porzec techniczną, związane z robotami przygotowawczymi, próbami w trakcie odbioru (prócz prób, przewidzianych cennikami) lub całkowitym wypróbowaniem urządzeń, zalicza się do wydatków rozruchowych i opłaca w ciężar działalności eksploatacyjnej, a nie nakładów inwestycyjnych.

Tryb opłacania rusztowań.

Wydatki, związane z urządzeniem rusztowań normalnych i pomocniczych nie podlegają oddzielnej opłacie, ponieważ są uwzględnione w wycenach jednostkowych, sporządzonych na podstawie norm K.S.N.K. Wyjątek stanowią dodatkowe wydatki na urządzenie rusztowań, przewidziane w §§ 20, 72, 73 i 75 K.S.N.K.

§ 20 przewiduje dodatkową opłatę kosztów rusztowań przy robotach murowych oddzielnie stojących ścian o wysokości ponad 6 m. lub budynków o kondygnacji ponad 6 m. Ta dodatkowa opłata rozciąga się na całą objętość muru, a nie tylko na jego część, przekraczającą 6 m.

§ 72 przewiduje przy tynkowaniu elewacji dodatkowe opłaty za wykonanie, montaż, ustawienie i rozbiórkę rusztowań w zależności od wysokości budynku.

§ 73 przewiduje przy tynkowaniu sufitów w pomieszcze-

niach o wysokości ponad 5 m. dodatkową opłatę za urządzenie rusztowań ciągłych.

§ 75 przewiduje przy malowaniu pomieszczeń o wysokości ponad 8 m. dodatkową opłatę rusztowań.

Wymienione wyżej dopłaty za urządzenie rusztowań obejmują wydatki na ustawienie, przestawienie i rozbiórkę rusztowań inwentarzowych.

Roboty przy ^{urządzeniu} ~~urządzeniu~~ specjalnych rusztowań (rusztowania przy montażu kratownic, konstrukcji przemysłowych, mostów, estakady pochylniowe ciężkiego typu przy montażu urządzeń) w przypadkach, gdy przewidziano je projektem, opłacane są na podstawie aktów przyjęcia (formularz Nr 2) za faktycznie wykonane objętości według rysunków roboczych na podstawie wycen jednostkowych zatwierdzonego kosztorysu.

O ewidencji zobowiązań zlecniodawców z tytułu robót
nie przyjętych do opłaty.

Pełna kwota zobowiązań z tytułu wykonanych przez organizację wykonawczą robót, nie przyjętych przez bank do opłaty z przyczyn kontroli finansowej, powinna być na koniec miesiąca następującego po sprawozdawczym spisana z bilansu i wyłączona z objętości wykonanych robót.

Zobowiązania za wykonane roboty przez organizację wykonawczą, nie opłacone na skutek odmowy akceptu żądań zapłaty przez zlecniodawcę, w przypadku, gdy spór przekazano do rozstrzygnięcia arbitrażu i przyjęty przez arbitraż do rozpatrzenia - księguje się na rachunek "Spornych długów". Nie są one wyłączone z objętości wykonanych robót.

Jeśli sporu ze zlecniodawcą nie przekazano do rozstrzygnięcia w drodze arbitrażu lub nie został on przyjęty przez arbitraż do rozpatrzenia, sumy zobowiązań zostają spisane z bilansu, wyłączone z objętości wykonanych robót i uwidocznione w sumach pozabilansowych.

=====

